

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

MEDITATIE

De dag van Zijn toekomst

“Zeg ons, wanneer zullen deze dingen zijn, en welk zal het teken zijn van Uw toekomst, en van de voleinding der wereld?”

Mattheüs 24 : 3.

De vraag die in bovenstaande tekst begrepen is werd door de discipelen aan de Heere Jezus gedaan nadat Hij hen er op gewezen had dat van Jeruzalems tempel niet één steen op de andere gelaten zou worden. Neen, het was geen vraag die geboren was uit een angstige vrees maar uit een heilige belangstelling. Ze vroegen het ook niet om te weten hoe lang ze nog onbekommerd voort konden leven, zonder de beangstigende gedachte dat elk ogenblik het einde kon zijn. Neen, er was heilige belangstelling voor Jezus en Zijn werk en voor de dag Zijner toekomst.

Hoe anders toch zullen we deze wereld en het hele wereldgebeuren gaan bezien wanneer God Zijn genade in ons hart verheerlijkt en onze blinde ogen geopend worden.

Van nature, hetzij vroom of goddeloos, rennen we liever voort op de weg naar het verderf en we willen er liever maar niet aan herinnerd worden dat deze wereld voorbijgaat met al haar begeerlijkheden. Echter, wanneer de Heere ons stilzet zal dit alles zo anders worden. Met schrik gaan we bedenken dat we sterven moeten en God ontmoeten, ja, dat we allen geopenbaard moeten worden voor de rechterstoel van Christus. Ontdekt aan onze zonden en schuld wordt een Middelaar en Borg ons onmisbaar. En wanneer het dan Gode behaagd heeft Zijn Zoon

in ons te openbaren zal er voor Die van God gegeven Zaligmaker ook zo'n liefde en hoogachting zijn. Voor Hem, voor Zijn persoon en werk zal een heilige belangstelling zijn. Door het geloof op Hem ziende zal dood en graf de verschrikking wel eens verliezen en mag ook worden uitgezien naar de dag Zijner toekomst.

Welnu, de Heere Jezus is het antwoord op de vraag van Zijn discipelen niet schuldig gebleven. Neen, Hij noemt geen datum of jaartal maar wijst op verschillende gebeurtenissen en tekenen die aan die dag vooraf zullen gaan. Lees vers 4 t/m vers 14.

Verschiedene van de door de Heere Jezus genoemde tekenen zijn duidelijk waar te nemen. Zo zegt Hij in vers 6 en 7: “En gij zult horen van oorlogen en geruchten van oorlogen; ziet toe, wordt niet verschrikt; want al die dingen moeten geschieden, maar nog is het einde niet. Want het ene volk zal tegen het andere volk opstaan, en het ene koninkrijk tegen het andere koninkrijk; en er zullen zijn hongersnoden, en pestilentiën, en aardbevingen in verscheidene plaatsen”.

Leven we niet in een wereld die vol van onrust is. Horen we niet dagelijks van oorlogen en geruchten van oorlogen en wat is er een vrees voor de verschrikkelijke wapens die ontwikkeld zijn en worden. Honger-

Mededeling

Meegedeeld wordt dat De Saambinder op 26 juli a.s. in verband met de vakantie **niet zal verschijnen**. Predikbeurten, kerknieuws en overige berichten graag tijdig inzenden.

snoden worden genoemd, en zijn er niet steeds berichten dat honderden en duizenden van honger sterven. Aardbevingen in verscheidene plaatsen. Er gaat bijna geen week voorbij of de berichten bereiken ons dat aardbevingen honderden slachtoffers hebben gemaakt.

“Ziet toe”, zo zegt de Heere Jezus. Wat zouden we op al deze dingen geen acht moeten slaan in plaats van moedwillig onze ogen en oren er voor sluiten. Wat zou het ons moeten dringen om ontkoming te zoeken in de enige Ark der behoudenis, namelijk Jezus Christus. “Wordt niet verschrikt”, zo voegt Hij er aan toe tot bemoediging van Zijn volk, “want al die dingen moeten geschieden, maar nog is het einde niet”.

Bange tijden zullen aanbreken voor Gods Kerk in deze wereld. Lees vers 8 t/m 12.

Maar wie volharden zal tot het einde, die zal zalig worden. O, wat zouden al deze dingen Gods volk niet moeten uitdrijven om hierop voorbereid te zijn om tot het einde te kunnen volharden. We weten deze

INHOUD

pag.

Meditatie: De dag van Zijn toekomst	1
Het oproer van Demetrius (4) . . .	2
Ons nieuwe Jaarboek	3
Een onverbreeklijk verbond (1) . .	5
Boekennieuws	6
Kerknieuws	7
Berichten	9
Predikbeurten	10

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.

Kerkelijk nieuws en berichten aan:

redactie-secretaris: C.G. van Es
Ronsseweg 527,
2803 ZJ Gouda,
tel. 0182-571292, fax 0182-533928.

*****

Abonnementen, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk
aan:

De Saambinder - abonnementen,
Postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.
Postbankno. voor
abonnementsgelden: 64327.

*****

Alle advertenties aan:

Administratie van de Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisohof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.

*****

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

*****

Abonnementsprijs
bij vooruitbetaling:

voor Nederland: f 24,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober
d.m.v. een acceptgiro)

voor het buitenland:

Luchtpost:
Amerika \$ 56,-, Canada \$ 68,-.

Zeepost:
Amerika \$ 49,-, Canada \$ 59,-.

*****

Advertenties f 1,10 per mm.
Familieberichten f 0,85 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen uiterlijk
donderdagmorgen in bezit van de
administratie te zijn.

Faxberichten vrijdag voor 12 uur.

Rouwadvertenties tot uiterlijk
maandagmorgen 12 uur (telefonisch).

De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en de ter recensie
aangeboden boeken.

dingen toch en de Heere Jezus heeft
het duidelijk gezegd. Tegen alle
mogelijk kwaad wat ons zou kunnen
treffen, zoeken we maatregelen te
nemen, maar het allerbelangrijkste
zien we voorbij.

Welgelukzalig is hij of zij die Jezus'
woord gelovende, in de binnenkamers
de sterkte mag zoeken. Die gelovig
ziende op de Godsregering in deze
wereld mag uitzien naar de dag van
Jezus' toekomst. Neen in eigen kracht
zal er niet één kunnen staande blijven,
dan zullen ook wij verleid of geërgerd
worden. Maar Paulus zegt: "Ik vermag
alle dingen door Christus Die mij krachten

geeft". En in Hebreë 11 spreekt hij
van hen die door het geloof uit
zwakheid krachten hebben gekregen
en in de krijg sterk geworden zijn.

O, laat ons toch de gemeenschap
zoeken met de gekruiste Christus en
schuilen onder Zijn vleugelen. Ja,
uitzien naar de dag Zijner heerlijkheid.

We lezen in vers 39 van de inwoners
der eerste wereld: "en bekenden het
niet, totdat de zondvloed kwam en
hen allen wegnam; also zal ook zijn
de toekomst van de Zoon des mensen".

Kloetinge,

ds. A.F. Honkoop.

Het oproer van Demetrius

(4)
Handelingen 19 : 20-40.

Het optreden van de stadsschrijver

Toen de velen in het theater van Efeze na twee uur hun keel hees geschreeuwd hadden met het roepen, dat de Diana der Efezeren groot is, deed de stadsschrijver, die op dat moment het gezag vertegenwoordigde, een poging de massa tot bedaren te brengen. De stadsschrijver was voorzitter van de raad van de stad. Over het algemeen was hij namens de Romeinse overheid belast met de leiding der zaken. Welnu, in ernstige en verstandige bewoordingen zette hij uiteen, hoe dwaas het was om zo de grootheid van Diana uit te schreeuwen. "Gij mannen van Efeze! Wat mens is er toch, die niet weet, dat de stad der Efezeren de kerkbewaarder zij van de grote godin Diana, en van het beeld dat uit de hemel gevallen is? Dewijl dan deze dingen onwedersprekelijk zijn, zo is het behoorlijk dat gij stil zijt, en niets onbedachts doet". (vers 35 en 36). U weet toch, dat Efeze de officiële titel heeft van kerkbewaarder, tempelbewaarder van de godin Diana? Welnu, waarom maakt u zich dan zo druk? Deze mannen zijn geen kerkrovers, geen tempelplunderaars (vers 37). Tempelplundering van de Oudheid. En kunt u verder bewijzen, dat zij Diana hebben gelasterd? Als Demetrius en de zijnen iets tegen

hen hebben, laten zij zich houden aan de officiële rechtsregels (vers 38). Op de rechtsdagen worden er immers rechtszittingen op de markt gehouden? Laat daar dan de zaak onderzocht worden (vers 39). Maar met oproer en relletjes bereikt u niets. De Romeinen zouden kunnen denken, dat Efeze in opstand was gekomen en dan zou er de grootste moeite kunnen ontstaan (vers 40). Met deze bezadigde woorden bracht de stadsschrijver de menigte tot bedaren. "En dit gezegd hebbende, liet hij de vergadering gaan".

De hoogste Rechter

Die stadsschrijver was dus echt een overheidspersoon, die de zaak rustig wilde houden. Oproer was immers in het Romeinse Rijk zeer gevaarlijk. Elke poging tot opstand van de onderworpen volken werd door de Romeinen met harde hand onderdrukt. De stadsschrijver hield de menigte voor, dat men in rekening stond met de Romeinse keizer als de *hoogste rechter*. Zo wist hij de rust terug te doen keren. Maar beseffen wij wel, dat we in rekening staan met de *Rechter van hemel en aarde*? God Zelf is onze Rechter. Want zonder Borg kunt u God niet ontmoeten. En nu is het nog genadetijd. Maar het kan geen uitstel lijden. De stadsschrijver riep de menigte toe: wij staan in gevaar, dat we zullen verklaagd worden! Maar beseffen we wel, dat wij allen in gevaar staan, dat we verklaagd zullen worden bij God,

dat we door God voor eeuwig veroordeeld zullen worden? Zonder Christus gaat het naar de eeuwige veroordeling. Laat het toch eens tot u doordringen. Nu is er nog doen aan. Nu wordt u nog genodigd tot de fonteinen des heils.

Het beleid van Gods voorzienigheid

Het dreigende oproer werd dus gestild. Zie hierin het beleid van Gods voorzienigheid. In Gods voorzienigheid onderhoudt en bestuurt de Heere alle dingen, zelfs het haar van ons hoofd. En dan is er over Gods kinderen nog een *bijzondere voorzienigheid*, waarin zij bewaard worden tot de zaligheid. Geloofden Gods kinderen toch meer in de voorzienigheid Gods, niet zoveel ijdele zorg zou hen van het heilspoor doen dwalen.

De nederlaag van satan

Satan pleegde hier in Efeze een nieuwe aanslag op het Woord Gods. Hij had gewild, dat de menigte Paulus gegrepen had, dat Paulus monddood gemaakt was. Zijn aanslag mislukte echter. Zijn grote nederlaag heeft satan geleden op Golgotha. Maar hier was sprake van een nieuwe nederlaag. Geloofden Gods kinderen toch meer, dat satan een *verslagen vijand* is. Hij vecht de kerk aan, hij benauwt Gods volk, hij probeert het Woord krachteloos te maken. Altijd weer is hij bezig als de grote verwoester van het werk Gods. Maar Christus heeft hem op Golgotha aan de ketting gelegd. Zonder Zijn wil kan hij zich noch roeren noch bewegen. Hij kan er niet één rukken uit Jezus' hand. Hij kan niet verhinderen dat het Woord kracht doet. Het mag de bestreden kerk worden toegeroepen, dat hoe satan ook tekeer gaat, hij toch een verslagen vijand is en dat Christus alle macht heeft in hemel en op aarde. Heel dat oproer van Demetrius en de zijnen ging als een nachtkaars uit, terwijl de Heere doorging met Zijn werk!

De Heere zorgt er Zelf voor

Heel Efeze raakte in beroering, maar Gods Woord hield stand, wat er ook tegenop kwam. De Handelingen eindigen ermee: "Predikende het Koninkrijk Gods, en lerende van de Heere Jezus Christus met alle vrijmoedigheid, onverhinderd". (Hand.

28 : 31). In de Handelingen lezen we overal van hindernissen en aanslagen op de voortgang van het Woord Gods, maar het laatste woord is "onverhinderd". De duivel kan de loop van het Woord niet verhinderen. Toen er overal hindernissen waren en de brandstapels rookten, zong Luther: Gods Woord houdt stand in eeuwigheid, en zal geen duimbreed wijken!

We zien hier ook welke *wonderlijke middelen* de Heere gebruikt. Hij gebruikte hier de heidense stadschrijver. Zoals Hij eens de heidense Kores en de heidense Augustinus gebruikte. Paulus zelf was er helemaal niet aan te pas gekomen. Het ging allemaal buiten Paulus om. De apostel moest er ook buiten vallen. De Heere Zelf zorgt voor Zijn werk en kerk. Wat een les om te leren, dat de Heere ons echt niet nodig heeft, dat wij er met al het onze buiten moeten vallen. Alleen zo krijgt God de eer. De Heere zorgt Zelf voor Zijn eer en Zijn Woord, wat voor middelen Hij er ook voor gebruiken moge. Daar worden Gods kinderen toch wel eens hartelijk blij mee,

want als wij ervoor moesten zorgen, dan kwam er niets van terecht. De Heere leidde het uiteindelijk zo, dat de verwarring in Efeze werd gestild. En zo kan de Heere nog doen in het hart. In het hart van een kind van God kan het zo'n verwarring zijn, dat er allemaal stemmen door elkaar heen klinken, zo zagen we al eerder. Maar als de Heere komt tot de ziel, dan moeten al die stemmen zwijgen. Dan wordt het *stil* van binnen. En de Heere komt in het leven van Zijn volk als een verrassend God, als zij er niet op durven rekenen. Wat een wonder als de Heere het van binnen stil maakt. Dan mag onze ziel, onze verwarde ziel, rust vinden in God. Dan is er rust aan de Middelaarsvoeten van Christus. Dan is er rust als het hart met Asaf mag ervaren, hoe goed het is nabij God te zijn. Dan moeten al die verwarde stemmen zwijgen, en dan blijft er maar één stem over, de stem van Hem, Die onze ziele liefheeft. Dan geeft de onderwerping rust.

(wordt vervolgd)

Zeist,

ds. J.J. van Eckeveld.

Ons nieuwe Jaarboek

Het nieuwe Kerkelijk Jaarboek is verschenen. Om het nauwkeurig te zeggen: de 54e jaargang, het Kerkelijk Jaarboek 2001. Opnieuw hebben de scribae van onze gemeenten, de secretarissen van de verschillende verenigingen en vooral natuurlijk ook de medewerkers van het Kerkelijk Bureau daarvoor veel werk moeten verzetten. Wat de opzet betreft, is het nieuwe Jaarboek gelijk aan het vorige. In een gedege 'Jaaroverzicht 2000' laat ds. M. Golverdingen, scriba van de laatstgehouden Generale Synode, de voornaamste gebeurtenissen uit het afgelopen jaar voor de lezer passeren. Hij schrijft over de doorbraak van de radicale ontkerstening die het jaar 2000 kenmerkte en die tot uiting kwam in verschijnselen als de nieuwe huwelijkswetgeving en de aanvaarding door de Tweede Kamer van een wetsvoorstel tot verruiming van de mogelijkheden tot euthanasie en hulp bij zelfdoding. Tevens gaat de schrijver van het jaaroverzicht in op

de belangrijkste ontwikkelingen in het kerkelijk leven in het achter ons liggende jaar. Het Samen-op-Weg proces en de grote problemen die dit proces ten gevolge heeft voor de hervormd-gereformeerden krijgt de aandacht, maar ook de ontwikkelingen in eigen kerkelijke kring worden besproken.

Ds. Golverdingen constateert een voortzetting van de geleidelijke groei van het aantal leden en doopleden, zoals dat ook in de voorgaande jaren viel waar te nemen. Ik kom daar aanstonds nog even op terug. Verder besteedt de schrijver van het jaaroverzicht enige aandacht aan 'een publicatie van het Goudse gemeentelid J. Blaauwendraad'. Ik citeer: 'Aan het feit dat een (oud)-ambtsdrager allereerst geroepen is om dergelijke bezwaren aan een meerdere vergadering voor te leggen, gaf men in de pers nauwelijks aandacht. Aan duidelijke historische onjuistheden en verkeerde interpretaties ging men gemakshalve ook

maar voorbij. Onze gemeenten werden in enkele gevallen zelfs met een zeker leedvermaak in het zonnetje gezet. De overtrokken publiciteit moet wel tot bezinning leiden op de vraag hoe we zelf met name in de beginfase met dergelijke ontwikkelingen omgaan...’.

Verder bevat het jaaroverzicht de gebruikelijke opsomming van de belangrijkste gebeurtenissen in het kerkelijk leven van het jaar 2000. Daarnaast schreef ds. C. Vogelaar een In Memoriam naar aanleiding van het overlijden van ds. L. Kieboom op 7 juli. Hoewel ds. Kieboom het grootste deel van zijn ambtelijk leven in Amerika heeft doorgebracht, heeft hij in ons land ook de gemeenten van Waardenburg en Lisse gediend. Het In Memoriam naar aanleiding van het sterven van ds. G. Kuijt werd verzorgd door ds. H. Paul. Ds. Kuijt is, zoals bekend, vele jaren zendingspredikant geweest op Irian Jaya. Naar aanleiding van het 25-jarig ambtsjubileum van ds. J. Karels werd een artikel geschreven door zijn broer, ds. W.J. Karels.

Het nieuwe Jaarboek bevat ook nu weer een ontzaglijke hoeveelheid gegevens over onze gemeenten en hun verenigingen, over deputaties en scholen, over organisaties en instellingen op kerkelijk en maatschappelijk gebied. Veruit de meeste van die gegevens zijn identiek met die van het Jaarboek 2000. Toch zijn er kleine verschillen, die niet zelden werden veroorzaakt door het wegvallen van mensen, wier plaats in ons kerkelijk leven wordt gemist. Ook nu weer ontbreken vertrouwde namen, die we in zoveel Jaarboeken, tientallen jaren lang, tegenkwamen.

De schrijver van het jaaroverzicht wijst op een opvallende ontwikkeling, die zich in het jaar 2000 heeft doorgezet: het aantal kleine gemeenten binnen ons kerkverband neemt af. In 2000 werden Oudewater en Akkrum opgeheven, terwijl de gemeente van 's Gravenhage-Zuid ophield te bestaan door de samenvoeging met 's Gravenhage-Centrum. Daartegenover staat de voortgaande groei van een aantal grote gemeenten in de Randstad, op Zuid-Beveland en op de Veluwe. Terecht merkt ds. Golverdingen op dat te kleine gemeenten gemakkelijk problemen kunnen geven in de voorzie-

ning met de ambten, maar dat ook grote gemeenten hun schaduwzijden kunnen hebben. Ik ben het met hem eens dat dit een zaak is om over na te denken.

Ons nieuwe Jaarboek bevat ook ditmaal weer gegevens over de gemeenten buitenslands, waarmee wij een correspondentieband hebben. Zo kunnen we lezen dat het kerkverband van de Gereja Jemaat Protestan di Irian Jaya (GJPI) thans 66 gemeenten telt, verdeeld over zes classes. Er zijn daar inmiddels 27 predikanten en 37 evangelisten werkzaam. Het kleine stekje van de zestiger jaren van de vorige eeuw is wel uitgegroeid! De gemeente van Carterton in Nieuw-Zeeland ontving in 2000 een eigen predikant en telt nu 130 zielen. De gemeente van Randburg in Suid-Afrika is in zielelental iets gegroeid. De Netherlands Reformed Congregations, onze zustergemeenten Noord-Amerika, herstellen zich sinds 1998 qua ledental langzaam van de scheuring die daar in 1993 heeft plaatsgevonden. Het kerkverband telde eind 2000 negen dienstdoende predikanten.

Ook ditmaal bevat het Jaarboek een drietal bladzijden ‘Statistische overzichten’. We kunnen eruit opmaken dat ons kerkverband ook in het jaar 2000 een lichte groei te zien heeft gegeven. Dat mag wel tot verwondering strekken, gezien alle aanvallen van buitenaf en tendensen tot uitholling van binnenuit! Er was een toename van het zielenaantal met 690, zodat het totaal aantal leden en doopleden per 31 december 2000 nu 99185 bedroeg. Het is een beetje vervelend dat de kolommen van de pagina's 322 en 323 niet helemaal in één lijn zijn afgedrukt, maar wie z'n vinger erbij houdt, komt er wel uit. Het aantal gemeenten blijkt in 2000 gedaald te zijn van 156 naar 155 en het aantal predikanten van 51 naar 50. Wat betreft het zogeheten ‘kerkelijk grensverkeer’ blijken onze gemeenten opnieuw meer leden (maar vooral doopleden!) te zien gaan naar de Nederlandse Hervormde Kerk dan zij er uit dat kerkverband zien komen: 948 zielen gingen en 201 zielen kwamen. Wat betreft het grensverkeer met de Oud Gereformeerde Gemeenten en de Gereformeerde Gemeenten in Nederland doet zich het omgekeerde

verschijnsel voor. Laat het duidelijk zijn dat elk vertrekkend lid er één is. Het heengaan van mensen kan nooit een oorzaak van vreugde zijn, indien men er althans *zielen* in wil zien en niet alleen maar lastige figuren. Daarbij is het niet om het even of mensen (bijvoorbeeld door een huwelijk) vertrekken naar een kerkverband waar de waarheid zuiver wordt verkondigd, dan wel of men hen met grote zorg ziet weggaan naar een kerkelijke sfeer waar men pleegt te ‘pleisteren met loze kalk’. Of nóg erger: er is ook ditmaal weer een rubriekje met de vermelding ‘Overige’! Dat betreft dan *niet* overige kerkgenootschappen, want dat is een aparte rubriek. Hier gaat het waarschijnlijk om mensen (100 leden en 228 doopleden) die in het vaarwater van een evangelische groep terecht zijn gekomen of ‘gewoon’ (!) buitenkerkelijk zijn geworden. Het gaat wél om 328 zielen! Ongetwijfeld zal in vele gevallen het verlangen om wat ‘ruimer’ te kunnen ademen onder de prediking en op het gebied van de levensstijl een rol spelen. Toch moeten wij als gemeenten ons de vraag blijven stellen hoe het komt dat de zuigkracht naar buiten elk jaar opnieuw groter blijkt dan de werfkracht naar binnen. En als predikanten moeten wij ons in alle ernst afvragen of onze prediking wel die ‘betoning des Geestes en der kracht’ heeft die in vroeger jaren de bediening van Gods knechten onder ons kenmerkte. Dan kunnen ook nuchtere en koele cijfers uit een Kerkelijk Jaarboek reden tot verootmoediging en zelfonderzoek geven.

Hierbij wil ik het laten. Ieder gemeentelid die in het wel en wee van ons kerkverband geïnteresseerd is – en dat zouden wij toch allemaal moeten zijn! – vindt in dit Kerkelijk Jaarboek 2001 een onmisbare vraagbaak.

N.a.v. Kerkelijk Jaarboek 2001. Uitgave Bureau voor Kerkelijke Administratie van de Gereformeerde Gemeenten; ISBN 90-72112-15-6; 512 blz.; prijs: f. 17,50.

Capelle aan den IJssel,
ds. A. Moerkerken.

Een onverbreeklijk verbond

(1)

Het Oude Testament kent het begrip bloedwraak. Overeenkomstig Genesis 9 : 6: een moord valt alleen te verzoenen en te boeten met de dood van de moordenaar. Vanaf sommige kansels klinkt nogal eens het woord "verbondswraak". Waar komt dat woord vandaan? Wat behelst die uitdrukking? Is het verstandig om ze ons eigen te maken? Een paar opmerkingen over een bijbels, maar niet altijd correct gebruikt begrip.

De uitdrukking "wraak des verbonds" komt voor in Leviticus 26. Een volgend artikel gaat daar dieper op in. Eerst houdt de constatering ons bezig dat de gedachte van de "verbondswraak" zich vooral heeft ontwikkeld waar mensen het genadeverbond heel breed zien. In het klimaat dat door dr. G.C. van Niftrik in zijn "Kleine Dogmatiek" als volgt wordt getekend: "Elke 'bondeling' is niet een uitverkorene; verkiezing en verbond zijn elkaar snijdende cirkels".

In de Gereformeerde Gemeenten geldt een ander verstaan van de Schriften. Het wezen van het genadeverbond blijft er beperkt tot Gods wedergeboren kinderen. Ds. G.H. Kersten schrijft over degenen die niet zijn uitverkoren dat zij "nimmer in het Verbond der Genade worden ingelijfd, nimmer ontvangen zij in Christus recht op de goederen des Verbonds; nimmer worden zij gerechtvaardigd en geheiligd. Het verbond is onverbreeklijk".

Verschillend

Die verschillende visie op het genadeverbond is van belang voor ons onderwerp. Dr. A.G. Honig spreekt over de "wraak des verbonds" in de zin van de ondraaglijkheid van het oordeel voor wie het Evangelie hoorde en niet gehoorzaamde. Een verantwoordelijkheid die in feite wortelt in "de opneming in het verbond". En prof. J. Kamphuis meent dat "de wraak van het Verbond ook onder het Nieuwe Testament werkelijkheid wordt voor wie het Verbond verachten en verbreken".

In dat verband – een definitieve breuk met het verbond van hem of haar die echt bondeling in volle rechten was – kan binnen de Gereformeerde Gemeenten geen sprake zijn van gebruik van de uitdrukking "verbondswraak". Omdat daar de schriftuurlijke wetenschap domineert dat het verbond der genade naar zijn wezen "onverbreeklijk" is. Of valt er nog een andere invulling te geven aan het woord "verbondswraak?" Daarop kom ik in een volgend artikel terug.

Bediening van het verbond

Wel spreken wij over de alle onder het Woord levende leden van de kerk bereikende bediening van het genadeverbond. Het genadeverbond werd in Christus met de uitverkorenen gesloten. Maar het heeft toch een bredere – laat ik het zo noemen – uitstraling, een bredere betekenis dan de verkiezing tot zaligheid. Er is sprake van tweeërlei verbondsoopenbaring. De "kinderen des vleses" – Ismaël, onbekeerde en zich verhardende Joden, ongelovige kerkmensen – zij allen leven – zo zeggen wij dat – onder de "bediening" van het genadeverbond. Terwijl de uitverkorenen, de ware gelovigen, deel hebben aan het "wezen" van het genadeverbond. Geldt hen dan misschien de "verbondswraak?" Ook hierover later meer.

In elk geval valt al vast niet te ontkennen dat op een bepaalde manier – juist als het gaat over de bediening van het verbond – de Bijbel wel over een breken van het verbond spreekt. Mozes beschuldigt in Genesis 17 : 14 degene die zich niet druk maakt om de besnijdenis, maar deze nalaat met een : "hij heeft Mijn verbond gebroken".

Het is inmiddels voldoende duidelijk dat wij binnen onze gemeenten omzichtig hebben om te gaan met het al te ondoordacht gebruiken van het woord "verbondswraak". Wie spreekt over tweeërlei kinderen des verbonds, hanteert andere maatstaven dan degene die alle gedoopten beschouwt als rechthebbend op het

heil in Christus. En daarmee krijgen ook woorden zoals "verbondswraak" een andere lading.

Snijdende cirkels

Duidelijk is ook dat vooral bij degenen die elke "bondeling" niet als uitverkorene beschouwen, omdat zij verkiezing en verbond als elkaar snijdende cirkels zien, ruimte is voor ontwikkeling van het begrip "verbondswraak". En dat laatste is onder veel twintigste-eeuwse theologen gemeengoed.

Dr. K. Schilder schrijft, sprekende over het verbond der genade: "Daarin zijn gelijkelijk degenen, die Christus' eigendom zijn, als degenen die door Hem niet gekocht werden. Haters van God behoren er dus evenzeer toe als liefhebbers van Hem. Ja, in het verbond zijn op dezelfde wijze degenen, die door God geliefd als die door Hem gehaat zijn".

Zo uitte de in 1952 overleden theoloog zich in de jaren '20 van de vorige eeuw ook in het gereformeerde orgaan De Bazuin. In 1905 sprak de gereformeerde synode uit dat "volgens de Belijdenis onzer Kerken het zaad des verbonds krachtens de belofte Gods te houden is voor wedergeborenen en in Christus geheiligd, totdat bij het opwassen uit hun wandel of leer het tegendeel blijkt". Dat was een van de breekpunten voor de christelijke gereformeerden die hierin niet meekonden. Schilder keerde zich tegen hen en schreef: "Aan de goederen des verbonds (vergeving der zonden, wederopstanding des vleses en een eeuwig leven) hebben deel al de bondelingen, ook de niet-uitverkorenen". In zo'n geestelijk klimaat kan het woord "verbondswraak" een duidelijke vervulling ontvangen.

Gehoorzaamheid

Het genadeverbond blijkt vanuit de geschetste optiek meer een zaak van gehoorzaamheid. Zo publiceerde Schilder, toen nog 'gewoon' synodaal gereformeerd, in De Reformatie anno 1935 een serie van twaalf artikelen "Het verbond is geen statische aangelegenheid, maar een zaak van actieve en ongebroken verbondsghehoorzaamheid". Ongehoorzaamheid leidt tot straf en wraak. In zijn "Wat is de hemel" heeft de auteur het veelvuldig over "verbondswraak". In dit spoor gaat ook ds. W.H. van

der Vegt, destijds te Goes. Hij adviseert: "Leeft uit uw doop". Want daarin "heeft God u recht gegeven op fonteynen van klaterende vreugde, van overvloeiende kracht van sprankelende heerlijkheid. Dat is het recht, dat ge als Zijn kind bij Hem hebt". Maar dan geldt: "God is getrouw, Hij is getrouw in het vervullen van Zijn beloften aangaande de zegen des verbonds. Maar Hij is ook getrouw in het vervullen van de bedreigingen van de wraak des verbonds".

Gehoorzaam zijn betekende het ver-

bond, de daaruit voortspruitende verlossing en God als Vader eenvoudig aanvaarden. Dat drukt de persoonlijke bevinding opzij. "Allemaal mensenwerk; geen grond voor de eeuwigheid". Maar niet ten onrechte hebben sommigen er op gewezen dat op deze manier het genadeverbond gemakkelijk het karakter ontvangt van een soort nieuw werkverbond. Hoewel het zo absoluut niet was bedoeld, natuurlijk.

(wordt vervolgd)

Apeldoorn,

G. Roos.

schrift ademt meer een evangelisch-romantische dan een klassiek gereformeerde geest.

Boskoop, Ds. M. Golverdingen.

Dagboeken 'Leef wijs' (f 24,95) en 'Hun leven, jouw leven' (f 22,50), uitgeverij Groen, Heerenveen. Beide kinderdagboeken staan onder redactie van dr. ir. J. van der Graaf, drs. I.A. Kole en ds. L.W. van der Meij. De boekjes maken onderdeel uit van de serie 'Leven'.

Het boekje 'Leef wijs' is geschreven door een twintigtal vrouwen. Op zichzelf is dat te begrijpen, daar het boekje geschreven is voor 4 tot ongeveer 6-jarigen. Juist een vrouw/moeder kan zich inleven in de situatie en denkwereld van een kleuter. De eerste 8 maanden handelen over het Oude Testament. De overige maanden schenken aandacht aan het Nieuwe Testament. Er is duidelijk gezocht naar een evenwichtige verdeling van de geschiedenissen/onderwerpen die tevens voor een kleuter te begrijpen zijn. Bijna iedere pagina is voorzien van een duidelijke illustratie.

De opbouw van de stukjes is als volgt: bovenaan een Bijbeltekst, vervolgens een korte uitleg van 3 à 4 regels en tenslotte een vraag. Ter verduidelijking hieronder het dagboekstukje van 5 mei:

David en Jonathan

1 Samuël 20 : 41m.

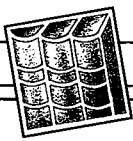
...en zij kusten elkaar en weenden met elkaar...

Jonathan is Davids beste vriend. Ze moeten afscheid nemen. Saul, de vader van Jonathan, wil David doden. Ze beloven elkaar trouw in de naam des Heeren.

Heb jij zo'n goede vriend(in)?

Naast het uitleggen van een Bijbeltekst, is het de bedoeling van de schrijfsters in gesprek te komen met het kind. Ik stel mij zo voor: moeder of vader zit op de rand van het kinderbedje. Het stukje is zojuist voorgelezen. En dan volgt het gesprek tussen de ouder en het kind. Wat een waardevol moment! Iets, wat in onze dagen misschien veel te weinig gebeurt?

De vragen die gesteld worden, zijn van zeer uiteenlopende inhoud. Om er enkele te noemen: Hoe heeft de Heere de vrouw gemaakt? Waarmee

BOEKENNIEUWS

Adolphe Monod, Waarom ik in de gevestigde kerk blijf, Ede, 2000, Uitgeverij Frits Hardeman, 142 blz. f 19,95.

Dit boekje biedt een vertaling van een geschrift van Adolphe Monod (1802-1856), een bekende prediker uit het Franse Reveil: *Pourquoi je demeure dans l' église établie*. Ds. R.D. Kwint in Quebec in Canada zorgde voor de vertaling, terwijl J.C.J. Versteeg te Harskamp en ds. L.H. Oosten te Sint-Anthoniepolder voor goede inleidingen zorg droegen. Een drietal meditatie van Monod werd toegevoegd.

Centraal staan twee vergaderingen van de Franse Eglise Réformée in 1848 o.l.v. ds. Frédéric Monod, een broer van Adolphe. De liberale meerderheid verwierp toen een voorstel om de kerk in de kerkerde weer te binden aan de oude calvinistische belijdenis van La Rochelle (1559). Frédéric besloot daarop met andere orthodoxe protestanten een vrije kerk te stichten, waarin de belijdenis wel werd gehandhaafd. Het was een geheel andere soort afscheiding dan in Nederland in 1834. Men werd niet uitgeworpen door synodale besturen, maar nam afscheid van elkaar. Adolphe Monod had geen vrijmoedigheid om zijn broer te volgen, omdat hij degenen die in de staatskerk achterbleven, ondanks alle vrijzinnigheid het zuivere Woord wilde verkondigen. Hij

werd zelf predikant in de gemeente, die zijn broer had verlaten.

Dit boekje was bepalend voor het kerkelijk standpunt van Groen van Prinsterer, die niet met de Afscheiding meeging, maar wel de Afscheidenen verdedigde voor de rechtbanken. Dezelfde treffende sympathie voor de broeders die zijn heengegaan, vinden we bij Monod. Men bleef elkaar aanvaarden!

De keuze van Frédéric acht ik gereformeerder dan die van Adolphe. De schrijver gaat nergens in op de Schriftplaatsen, die spreken over de gezonde leer, over het weren van de wolven uit de schaapskooi van Christus, over de opdracht tot belijden e.d. Het is echt een document van het Reveil, dat treft door een diepe persoonlijke, warme vroomheid, maar dat leerstellig een zekere onbelijndheid laat zien. De omgang met Christus staat centraal, maar een zaak als christelijke tuchttoefening komt op de tweede of derde plaats.

De Hervormde Kerk zal bij de voltooiing van het S.O.W. proces ophouden te bestaan. De initiatiefnemers van deze uitgave hopen tussen de regels door dat dit boekje hervormd-gereformeerden zal overtuigen van de noodzaak om te blijven in de nieuwe kerkformatie. Ik betwijfel zeer of het die uitwerking zal hebben bij lezers die zich door het gereformeerd belijden over de kerk willen laten leiden. Het ge-

doen wij de Heere verdriet? Heb jij de Heere lief? Waar dank jij de Heere vandaag voor? Wanneer roept God jou? Mag je alles aan de Heere vragen? Wat moet jij opruimen om bij Christus te komen? Kan iemand aan jou zien dat je van de Heere Jezus houdt? Zonder iets af te doen van de wezenlijke inhoud van dit soort vragen, past het toch een kritische noot te plaatsen. Laten ouders/opvoeders zeer voorzichtig en zorgvuldig omgaan met de bespreking van deze vragen. Immers, er is wijsheid en verstand met Goddelijk licht bestraald voor nodig, om over deze zaken echt te kunnen spreken. Probeer er als opvoeder voor te waken dat de kleuter geen verkeerde voorstelling gegeven wordt van het liefhebben van God, het leven naar Zijn wil, of het geroepen worden door God. De ouder zij gewaarschuwd voor het te oppervlakkig en onverantwoord bespreken van deze vragen.

Verder valt het op dat enkele bijbelteksten vereenvoudigd zijn weergegeven. Op zichzelf is dat gezien de inhoud van zo'n moeilijke bijbeltekst te begrijpen. Helaas kan het daardoor gebeuren dat de inhoud van de tekst niet meer de juiste is. Een voorbeeld daarvan is te vinden in het stukje van 18 augustus, waar Jeremia 36 : 32 niet juist wordt weergegeven.

Samenvattend kunnen we stellen dat het dagboekje zeker voorziet in een bepaalde behoefte, maar tegelijkertijd zal de gebruiker dezes voorzichtigheid moeten betrachten.

Het dagboekje 'Hun leven, jou leven' is bedoeld voor kinderen van 9 tot ongeveer 12 jaar. De eerste 9 maanden handelen over het Oude Testament vanaf Genesis tot en met Jona. De overige maanden handelen over het Nieuwe Testament met de nadruk op de Evangelieën. Steeds staat een persoon uit de Bijbel gedurende 14 dagen centraal. De 8 schrijvers en 4 schrijfsters geven telkens aan welk bijbelgedeelte gelezen dient te worden. Vervolgens wordt er een bijbeltekst uitgeschreven en behandeld. Tenslotte staat er aan het eind van ieder stukje weer een vraag. De stukjes zijn over het algemeen goed leesbaar: de zinnen zijn kort en het woordgebruik eenvoudig. Inhoudelijk zijn de dagboekstukjes over het algemeen heel goed te noe-

men. Op een schriftuurlijke en praktische wijze hebben de samenstellers het boekje opgebouwd. De illustraties ondersteunen de tekst functioneel. Hier en daar zou enige voorzichtigheid op z'n plaats geweest zijn. In het stukje van 15 mei bijvoorbeeld, vertelt de schrijver iets over de stal van Bethlehem. Citaat: "Zo arm werd de Heiland, ook voor jou en voor mij".

De geciteerde zin is tevens de laatste zin van dat stukje. Ongetwijfeld zal de schrijver doelen op het bloed van Christus dat genoegzaam is voor alle zonden. Jammer dat de schrijver zo'n laatste zin niet in dat licht heeft gezet.

Ook voor dit boekje geldt dat de vragen van zeer wezenlijke aard zijn. Gezien de doelgroep, zal het voorkomen dat de kinderen zelfstan-

dig in het dagboekje lezen waardoor ze ook zonder hulp van een volwassene de vragen zullen beantwoorden. Een vraag als: "Waarom ben jij gedoopt?" (23 november) kan eigenlijk niet zonder vader en/of moeder worden beantwoord. Daarom lijkt het raadzaam als de ouders duidelijk kennis nemen van de inhoud van dit boekje, zodat er gesprek met het kind kan ontstaan.

Tenslotte merk ik op dat, hoewel dagboeken e.d. goede middelen zijn ter ondersteuning van de godsdienstige opvoeding van onze kinderen, wij wel moeten beseffen dat met het verstrekken van dit soort middelen niet voldaan is aan de grote opdracht die ouders van Godswege hebben gekregen.

Nieuwe Tonge,
E.S.P. van Kranenburg.

KERKNIEUWS

Beroepen:

te Middelburg-Centrum: ds. M. Karens te Werkendam;
te Ridderkerk-Slikkerveer: ds. W. Harinck te Woerden;
te Rotterdam-Centrum: ds. W. Silfhout te Hendrik Ido Ambacht.

INGEBRUIKNEMING KERK GEREF. GEMEENTE NUNSPEET

Door een gestage toeneming in het bezoek van de diensten was er grote behoefte aan uitbreiding van de kerk van de Gereformeerde Gemeente in Nunspeet. Het aantal zitplaatsen was ca. 1.300 en wordt nu vergroot tot ca. 1.900. De ingrijpende verbouwing gaat gepaard met uitbreiding van zaalruimte voor verenigingen.

Gedurende ruim tien maanden heeft de gemeente een gastvrij onderdak gevonden in de Hervormde kerk te Doornspijk.

Het is tot verheuging van kerkenraad en gemeente dat het vernieuwde gebouw (Brinkersweg 17) op 18 juli a.s. in gebruik kan worden genomen. Dit zal D.V. plaatsvinden in een kerkdienst, die begint om 7.00 uur 's avonds. Belangstellenden zijn hartelijk welkom.

WIJZIGING KERKELIJK JAARBOEK

Ds. W. Hage is verhuisd naar het verzorgingshuis Rehoboth. Jasmijnstraat 2, 4461 NP Goes.

DOVENDIENST TE CAPELLE AAN DEN IJSSEL-WEST

Ds. G. J. van Aalst hoopt op 7 juli D.V. voor te gaan in een aangepaste kerkdienst voor doven en slechthorenden. De dienst wordt gehouden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente, Doormanstraat 12 en vangt aan om 15.00 uur. Horenden zijn eveneens hartelijk welkom.

JAARVERSLAG ZENDING

Het Jaarverslag van onze Zending is weer verschenen. Het is ook ditmaal een keurige en kleurige brochure geworden. De titel luidt: 'Geefst gij hun te eten'. Zoals men weet, zijn dit de woorden van Christus tot de discipelen, toen zij tegen Hem zeiden bij het naderen van de avond dat de schare maar moest heengaan om voor zichzelf eten te kopen. Zij mochten toen het weinige dat zij hadden (vijf broden en twee visjes)

tot Hem brengen en onder Zijn Handen vermenigvuldigde dit weinige tot een ontzaglijke hoeveelheid, zodat er na de verzadiging van de duizenden nog over was. Zo zijn alle eeuwen door de predikers van het Evangelie uitgegaan om uit te delen na eerst zelf te hebben ontvangen.

Het Jaarverslag 2000 geeft na een 'Ten geleide' van de voorzitter en de secretaris van het Zendingdeputaatschap een overzicht van de situatie en de werkzaamheden hier in Nederland (deputaatschap, commissies, zendingsbureau e.d.), maar natuurlijk vooral op de zendingsvelden. Achtereenvolgens komen Albanië, Ecuador, Guineë, Indonesië, Nigeria, Zuid-Afrika en Zuidoost-Azië aan de orde. De penningmeester geeft een overzicht over de financiële situatie. Hadden de twee voorgaande jaren overschotten laten zien, nu moest het jaar 2000 afgesloten worden met een bescheiden minsaldo. De reguliere inkomsten daalden met ongeveer 4%. Met enige zorg stelt de penningmeester vast dat de inkomsten vanuit de vrouwenverenigingen en scholen daalden: deze zijn samen goed voor bijna een kwart van de inkomsten. De zendingsbusjes en de particuliere giften brachten samen weer bijna de helft van de reguliere inkomsten op: een bedrag van bijna 1,9 miljoen! Het Jaarverslag noemt dit terecht een voorbeeld van het feit dat bij de ZGG de forse inkomsten vooral te danken zijn aan het bijeenbrengen van heel veel kleine bedragen. Daarachter gaat nog altijd veel liefde en liefdewerk schuil van zeer velen, niet te vergeten ook van kinderen en jonge mensen! Dat vergeten we niet, ondanks het wat tegenvallend inkomstenbeeld.

Het verslag eindigt met een vermelding van de personalia van talrijke bij de zending betrokken mensen, zowel in ons land als daarbuiten. Het Jaarverslag is ook ditmaal weer een mooi en leerzaam boekje geworden. Wie de moeite neemt de 72 bladzijden door te nemen, krijgt er een goede indruk van hoe het kleine stekje van het eerste uur is uitgegroeid tot een forse boom, die zijn takken naar verschillende windstreken heeft uitgebreid. De Heere zegene al die arbeid. Nog heel goed herinner ik mij de jaren van de eerste liefde tot de zending, de jaren vijftig en zestig van de vorige eeuw. Er is

toen wellicht ook heel wat idealisme geweest, waarvoor nu meer nuchterheid in de plaats is gekomen. Toch waren er toen twee dingen: liefde voor en vertrouwen in het zendingswerk. Dat opende ook de beurzen. Zo is het steeds weer opnieuw. Het is onze hartelijke bede dat de Heere dat mocht bestendigen.

Men kan het jaarverslag 2000 bestellen door overmaking van f. 8,00 (inclusief verzendkosten) op girorekening 397607 t.n.v. Zending Gereformeerde Gemeenten te Woerden onder vermelding van 'Jaarverslag ZGG 2000'. Hartelijk aanbevelen!

A.M.

VERSLAG van de vergadering van de Particuliere Synode Zuid der Gereformeerde Gemeenten, gehouden op 26 april 2001 in de Sionkerk te Goes.

Bidstond. De bidstond wordt gehouden op de vooravond van de Synode in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Middelburg-Zuid. In deze dienst gaat voor ds. G.J.N. Moens, preses van de vorige Synode. Hij bedient het Woord uit 2 Tim. 2 : 8 en 9: *Houd in gedachtenis, dat Jezus Christus uit de doden is opgewekt, Welke is uit den zaden Davids, naar mijn Evangelie. Om hetwelk ik verdrukkingen lijde tot de banden toe, als een kwaaddoener; maar het Woord Gods is niet gebonden.*

Het thema van de prediking is: Een bemoedigend woord aan Timotheüs. Ds. Moens bepaalt zijn gehoor bij: 1°. een gedenken aan Christus; 2°. een lijden om Christus; 3°. de overwinning van Christus.

Opening. De vergadering wordt geopend door ds. M.J. van Gelder, predikant van de roepende kerk, Middelburg-Zuid met het laten zingen van Ps. 72 : 8 en 9 en gebed. Daarna leest de tijdelijke preses Ps. 72 voor en spreekt naar aanleiding van deze psalm een openingswoord. In het bijzonder bepaalt hij de vergadering bij vers 15a: *En Hij zal leven.* Omdat de Koning der Kerk is opgestaan en leeft, daarom zal de Kerk ook leven.

Lastbrieven. Uit het onderzoek van de lastbrieven blijkt dat de drie classes wettig vertegenwoordigd zijn door 10 predikanten en 14 ouderlin-

gen. Ds. Chr. van der Poel is inmiddels met emeritaat, hij wordt vervangen door de eerste secundus, ouderling M.J. Goud.

Moderamen. Ds. G.J.N. Moens wordt gekozen tot preses, ds. J.J. Tanis tot assessor-preses, ds. C. de Jongste tot scriba, ouderling S. Boogaard tot assessor-scriba en ouderling J. Zwemer tot quaestor.

De gekozen preses, ds. Moens, neemt nu de leiding van de vergadering over. Hij dankt namens het gekozen moderamen voor het uitgesproken vertrouwen. Hij spreekt de wens uit dat we in broederlijke liefde en in de gunst des Heeren mogen samen zijn.

Correspondentie andere Synodi. De deputaten art. 48 D.K.O. van de andere Particuliere Synodi, ds. B. van der Heiden (P.S. Zuid-West), ds. J. Karens (P.S. Noord-West) en ds. C. Sonneveld (P.S. Oost) brengen hun groeten en zegenwensen over.

Ingekomen stukken. * De drie aftredende bestuursleden, ds. J.J. Tanis, de heer J. de Witte en de heer A.H. ten Hove van de Stichting tot Financiële Hulpverlening der Gereformeerde Gemeenten worden herbenoemd. De jaarrekening van deze Stichting wordt goedgekeurd, evenals het jaarverslag van de pastoraal werker, de heer G. van Veldhuisen. De preses spreekt namens de vergadering zijn waardering uit voor het vele werk dat de pastoraal werker doet onder psychiatrische patiënten, en hij onderstreept de opmerking uit het rapport dat gebed en blijvende aandacht van eigen kerkenraden voor de personen in kwestie zo belangrijk zijn. Een voorstel tot wijziging van de statuten van deze Stichting wordt uitvoerig besproken en met enkele vragen teruggezonden.

* Een brief van ouderling M. van den Berge dat de voormalige Stichting Kraamzorg van de Gereformeerde Gemeenten per 1 december 2000 is opgeheven. De synode neemt dit voor kennisgeving aan en dankt bij monde van de preses ouderling Van den Berge en de andere leden van het voormalige bestuur voor het verrichte werk.

* Als bestuurslid van de Stichting Zorg worden benoemd of herbenoemd de heren W. de Ruiters te Goes, J.W. Hartman te Goes, J. Poppe te Kortgene, M. Boogaard te Middelburg, O. van de Ridder te

Dirksland en J. van Velzen te Ouddorp; als bestuurslid van de Stichting Steunfonds: G. Verschuure te Goes en A.W. Bazen te Scherpenisse en als lid van de Raad van Toezicht: J. Jansen te Kruiningen, J. Visser te Waarde, W. Brouwer te Nieuw en St. Joosland, J. Minderhoud te Grijskerke en R.L. de Haan te Ooltgensplaat.

Rapporten en benoemingen. Van de deputaten art. 48 D.K.O. en art. 49 D.K.O. zijn de afgevaardigden vooraf de schriftelijke verslagen van hun bezoeken aan de andere Particuliere Synodi, respectievelijk aan één van onze classes geleverd. Er zijn geen opmerkingen over uit de Synode.

Wegens het emeritaat van ds. Chr. van der Poel ontstond bij elk een vacature. Ds. C. de Jongste wordt benoemd als primus-deputaat art 48 D.K.O. en ds. C. Harinck als secundus. Als primus-deputaat art. 49 D.K.O. wordt benoemd ds. M.J. van Gelder en als secundus ds. A.B. van der Heiden.

Verkiezing afgevaardigden G.S. Als afgevaardigden naar de Generale Synode worden gekozen de predikanten ds. M.J. van Gelder, ds. C. de Jongste, ds. J. Karels, ds. G.J.N. Moens en ds. J.J. Tanis. Als ouderling worden afgevaardigd: S. Boogaard, L.J. Goud, C. Weststrate, L. Wouters en J. Zwemer.

Als secundi worden aangewezen predikanten (in volgorde): ds. J. Schipper, ds. A.M. den Boer, ds. C. Harinck, ds. A.B. van der Heiden en ds. H. Hofman en voor de ouderlingen (eveneens in volgorde): M. van den Berge, B. Both, J.P. Geluk, Joh. De Visser en J.A. Kardux.

De vergadering wordt onderbroken voor het middageten. Ds. J. Schipper sluit de morgenvergadering met gebed en vraagt een zegen voor de maaltijd. De maaltijd wordt besloten door ouderling J.P. Geluk; deze leest Ps. 123, gaat voor in dankgebed en laat vervolgens zingen Ps. 123 : 1.

Jaaroverzicht van de quaestor. Het verslag is door de ouderlingen M. van den Berge en C. de Muijnck als quaestores van de classis Tholen en Goes gecontroleerd en in orde bevonden. De begroting van de quaestor wordt goedgekeurd; dit betekent dat iedere classis een bedrag van f 4,70 per lid en dooplid zal bijdragen.

Punten van behandeling. * De classis Goes heeft een appèlschrift doorgezonden van een lid dat het niet eens is met de besteding van de diaconale gelden, de hoogte van het diaconale saldo en het renteloos lenen van de diaconie aan de kerk in zijn gemeente. In eerste instantie waren de bezwaren alleen gericht tegen de eigen gemeente. Als gevolg van nader onderzoek heeft hij nu ook bezwaren tegen de praktijk in andere gemeenten en het beleid van het deputaatschap DMZ. De conclusie van de Synode is dat het niet mogelijk of wenselijk is dat er richtlijnen komen voor het saldo van diaconale gelden; wat betreft de overige twee punten, beslist de Synode om dit in de vorm van een instructie voor te leggen aan de Generale Synode.

* Een tweede appèlschrift dat de classis Goes heeft doorgezonden betreft een censuurgeval, dit appèlschrift wordt uitvoerig besproken en afgehandeld.

* De classis Middelburg stelt voor om een verzoek te richten aan het deputaatschap Emerituskas om in een artikel in "De Saambinder" een toelichting te geven over het doel en het functioneren van het deputaatschap. De Synode bespreekt deze zaak en besluit om het deputaatschap te vragen om een artikel in "De Saambinder", waarin achtergrond, doel en werkwijze van dit deputaatschap wordt uitgelegd, voorzover het van belang is dat onze leden dit weten.

* De classis Tholen stelt voor om een instructie door te zenden naar de Generale Synode betreffende de huidige appèlprocedure. Deze procedure, waarbij steeds een beroep gedaan kan worden op een meerdere vergadering, duurt zeer lang en is zeer tijdrovend en omslachtig. Zeker bij een appèlzaak, waarbij gewacht moet worden op een eerstvolgende regulier vastgestelde Generale Sy-

node. De Synode bespreekt dit voorstel en besluit dat het probleem wordt voorgelegd aan de Generale Synode met de vraag of er binnen de intenties van ons gereformeerd kerkrecht mogelijkheden te vinden zijn voor een oplossing van deze problemen.

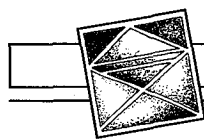
* Verder is er door de classis Tholen een appèlschrift doorgezonden van een lid die bezwaren had tegen de bevestiging van 2 ouderlingen. Iedere afgevaardigde heeft kennis genomen van het rapport dat de classiscommissie heeft opgesteld. Enkele vragen die er bij de Synode rijzen worden door de voorzitter van deze commissie, ds. J. Karels, naar tevredenheid beantwoord. De classis is juist met het bezwaarschrift omgegaan. De Synode besluit de conclusie van het classisrapport over te nemen en het appèlschrift af te wijzen.

Aanwijzing roepende kerk. De gemeente van Tholen wordt aangewezen als roepende kerk om op D.V. donderdag 11 april 2002 de Particuliere Synode samen te roepen. De bidstond zal gehouden worden op D.V. woensdag 10 april te Tholen, in deze dienst hoopt voor te gaan de preses van deze Synode, ds. Moens. De synodevergadering wordt gehouden in Goes.

Sluiting. In zijn slotwoord wijst de preses erop dat aan het eind van de vergadering ieder wel zijn tekort zal gevoelen in het zoeken van het goede voor onze gemeenten. Dan blijft er van onze kant alleen maar over: Verzoen de zware schuld. Maar we zijn er deze Synode mee begonnen: En Hij zal leven! Hem komt alle heerlijkheid toe; maar dan moet onze heerlijkheid eraf.

Op verzoek van de preses eindigt ds. Tanis met het laten zingen van Ps. 72 : 11 en dankgebed, waarna de preses de vergadering sluit.

S. Boogaard, assessor-scriba.

BERICHTEN

KONINKLIJKE ONDERSCHIEDING

Op vrijdag 27 april werd de heer L.A. van

der Post benoemd tot Lid in de Orde van Oranje Nassau. Deze onderscheiding werd hem verleend vanwege zijn verdiensten in

het maatschappelijk en kerkelijk leven. Zo mag Van der Post gedurende bijna 40 jaren het ambt van diaken in onze gemeente bekleden. Ook was hij een groot aantal jaren voorzitter van het bestuur van de reformatorische Eben Haëzerschool te 's Gravenzande. De kerkenraad wil Van der Post van harte gelukwensen met deze onderscheiding met de bede of de arbeid die hij heeft verricht en die hij nog mag verrichten tot zegen mag worden gesteld.

Gemeente Naaldwijk,
A.G. Bregman, scriba.

PROMOTIE

Vrijdag 22 juni 2001 promoveerde de heer J. Nijse aan de Wageningen Universiteit tot doctor in de Plantenwetenschappen met een verdediging van zijn proefschrift: "Functional anatomy of the water trans-

portsystem in cut chrysanthemum".

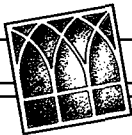
Een bijzondere gebeurtenis voor hem en zijn gezin. We willen hem van harte gelukwensen met dit resultaat en Gods onmisbare zegen toewensen ook voor het toekomstige.

Een van de stellingen in zijn proefschrift luidt: Wetenschap wordt gekenmerkt door twijfel; het christelijk geloof wordt gekenmerkt door zekerheid.

In Spreuken 9 : 10 lezen we: "De vreze des Heeren is het beginsel der wijsheid, en de wetenschap der heiligen is verstand". Dat deze wijsheid en wetenschap zijn deel zal mogen worden en hij de talenten van God verkregen, zou mogen gebruiken tot eer van Hem, van wie hij ze ontvangen heeft, is onze hartelijke wens en bede.

De kerkenraad van de
Geref. Gemeente te Wageningen.

19.00 uur ds. Golverdingen; Rijssen-West 9.30 uur ds. Mol en 15.00 uur ds. Schreuder; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rilland-Bath 14.00 uur ds. Hofman; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Rotterdam-Centrum 19.00 uur ds. Schot; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur leesdienst; Terwolde de Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. Bac; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. de Jongste en 14.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Verweij; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. van Krimpen; Utrecht 16.00 uur (H.D.) ds. W. Harinck; Veenendaal 9.30 en 17.00 uur ds. Sonneveld; Vlaardingen 19.00 uur ds. Silfhout; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. Hofman en 14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. Tanis; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. de Wit; Westzaan 18.30 uur ds. Baan; Wierden 18.30 uur ds. Neele; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. van Gelder; Yerseke 9.30 uur ds. Moens; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. van Ekeveld; Zoetermeer 10.00 uur ds. Paul; Zwolle 9.00 uur ds. Meeuse en 19.00 uur ds. Visscher.

PREDIKBEURTEN

ZONDAG 8 JULI 2001

Aagtekerke 9.30 en 14.30 en 19.00 uur leesdienst; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. J. de Pater; Aalst 14.30 uur ds. J. de Pater; Alblasterdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. v/d Heiden; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Apeldoorn 10.00 en 17.00 uur ds. v/d Net; Arnhem 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Axel 19.00 uur dhr. van Boven; Barneveld 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Beekbergen 15.00 uur ds. van Dieren; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. Gunst; Berkenwoude 19.00 uur ds. Clements; Bodegraven 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. Golverdingen; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Veenendaal; Delft 15.30 uur ds. Zippro; Deventer 18.30 uur dhr. Verschuure; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. den Boer; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. P. Mulder; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Vermeij; Emmeloord 15.30 uur ds. Meeuse; Enkhuizen 19.00 uur dhr. G. Pater; Enschede 14.30 uur ds. v/d Net; Enter 9.30 en 16.00 uur ds. Neele; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. L. Blok; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. Melis; Goes 9.30 en 14.00 uur leesdienst en 18.00 uur ds. Moens; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Clements; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. Schipper en 14.00 uur leesdienst; 's-Gravenzande 18.30 uur dhr. Hoogerland; Groningen 9.45 en 15.30 uur ds. Vreugdenhil; Haarlem 10.00 en 16.00 uur kand. Tuinier; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik Ido Ambacht 10.00 en

16.30 uur ds. Mijnders; Hilversum 10.00 en 16.00 uur ds. Kleppe; Hoofddorp 19.30 uur kand. Tuinier; Hoogeveen 9.30 en 15.30 uur ds. Visscher; Kampen 9.30 en 15.00 uur kand. Brugge; Kamperland 10.00 uur ds. C. Harinck; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. P. Blok; Kortgene 14.30 en 18.30 uur ds. C. Harinck; Krabbendijke 14.00 uur ds. Schipper; Krimpen a/d IJssel 10.00 en 16.30 uur ds. Schot; Leerdam 14.30 uur ds. Verweij; Lelystad 15.00 uur ds. L. Blok; Lemmer 19.00 uur ds. Vreugdenhil; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. Baan; Marknesse 19.00 uur kand. Brugge; Meliskerke 14.30 uur ds. de Wit en 19.00 uur ds. A.B. v/d Heiden; Middelburg-Centrum 9.30 en 14.00 en 18.30 uur leesdienst; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. van Gelder en 14.00 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. J. Karels; Moerkapelle 9.30 uur (doventolk) en 18.30 uur ds. Zippro; Nieuwerter Aa 10.00 uur (H.A.) en 15.30 uur ds. F. Harinck; Nieuwerkerk ZLD 15.00 uur (H.D.) ds. de Jongste; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. Beens; Nunspeet 11.30 en 19.00 uur ds. Meeuse (Ned. Herv. Kerk te Doornspijk); Oosterend (Texel) 11.15 en 16.30 uur ds. van Dijk (Ned. Herv. Kerk); Oostkapelle 9.30 en 15.00 uur ds. A.B. v/d Heiden; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. J. Karens; Oud Beijerland 15.00 uur ds. W.J. Karels; Oudemirdum 9.30 en 19.00 uur ds. Driessen; Poederoyen 14.30 uur ds. M. Karens; Poortugaal 14.30 uur ds. P. Mulder; Puttershoek 10.00 en 16.30 uur ds. Baaijens; Rhenen 19.00 uur ds. Sonneveld; Ridderkerk 10.00 en 17.00 uur ds. van Aalst; Ridderkerk-Slikkerveer

DINSDAG 10 JULI 2001

Beekbergen 19.30 uur ds. Silfhout; Delft 19.30 uur ds. van Ekeveld; Hoofddorp 19.30 uur ds. Beens; Naaldwijk 19.45 uur ds. Mondria; Opperdoes 19.30 uur ds. F. Mulder; Poortugaal 19.30 uur ds. B. v/d Heiden; Rilland-Bath 19.30 uur ds. J. de Pater; Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. Visscher; Uddel 19.30 uur ds. Mouw (bijbellezing); Wolphaartsdijk 19.30 uur ds. van Dieren.

WOENSDAG 11 JULI 2001

Brakel 19.30 uur ds. Melis; De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. Mouw; Emmeloord 19.30 uur ds. Baan; Enter 19.30 uur ds. Neele; Haarlem 19.30 uur ds. Zippro; Hilversum 19.45 uur ds. Meeuse; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. Gunst; Kruiningen 19.30 uur ds. de Jongste; Leerdam 19.30 uur ds. J. de Pater; Meeuwen 19.30 uur ds. Mondria; Meliskerke 19.30 uur ds. van Dieren; Melissant 19.30 uur ds. P. Mulder; Nieuwdorp 19.30 uur ds. Silfhout; Oostvoorne 19.30 uur ds. Schipper; Opheusden 19.30 uur ds. J. Karens (bijbellezing); Ouddorp 19.30 uur dhr. Verschuure; Poortvliet 19.30 uur ds. van Aalst; Puttershoek 19.30 uur ds. Hogchem; Rhenen 19.30 uur ds. W.J. Karels; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. Verweij; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. van Krimpen; Scherpenzeel 19.30 uur ds. Veenendaal;

Spijkenisse 19.45 uur ds. W. Harinck; Sprang Capelle 19.30 uur ds. Vermeij; Veen 19.30 uur ds. Sonneveld; Wageningen 19.30 uur ds. M. Karens; Westzaan 19.30 uur ds. L. Blok; Zaandam 19.30 uur kand. Brugge; Zwolle 19.30 uur dhr. van Boven.

DONDERDAG 12 JULI 2001

Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur ds. van Gelder; 's-Gravenzande 19.45 uur ds. L. Blok; Kampen 19.30 uur ds. van Krimpen; Kamperland 19.30 uur ds. M. Karens; Rotterdam-Zuid 19.45 uur ds. Schreuder; Scheveningen 19.30 uur ds. Silfhout; Sint Annaland 19.30 uur ds. Schot; Stolwijk 19.30 uur ds. Beens;

VRIJDAG 13 JULI 2001

Sint Philipsland 14.30 uur ds. de Jongste (huw. bev.).

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar:

Evangelist L. Versteeg; kerkgebouw 't Wuiver 2-a, Oudorp NH, gem. Alkmaar;

diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Amsterdam:

Evangelist G. Baan; Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70; dienst iedere zondag om 10.30 uur.

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-I te Emmen; diensten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.

Leeuwarden:

Evangelist G. van de Breevaart; Kerk van de Zevende Dags Adventisten, Eeskwerd 1; diensten zondag 8 juli 9.30 uur evangelist G. van de Breevaart en 15.30 uur ds. J. Driessen.

Merksem:

Evangelist J. Witte; Prot. Kerk, Oude Barreelei 64; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Tilburg:

Evangelist H.J. v.d. Boogaart; kerkgebouw Offenbachstraat 105-107; diensten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur. Bijbelstudie: iedere woensdagavond om 20.00 uur.

ADVERTENTIES

In plaats van kaarten

We willen u hartelijk dankzeggen voor alle bliken van medeleven, betoond tijdens de periode van ziekte en rondom het overlijden van mijn onvergetelijke, lieve en zeer zorgzame man, onze vader, groot- en overgrootvader

HUIBRECHT ROMMERS

Goes, juli 2001

Fam. R. Rommers-Murre
Tulpstraat 4
4461 NZ Goes

Begrafenis Verzorging Tollenaar

van Swindenstraat 25, 4532 KC Terneuzen
Tel. 0115-612554 - Geen crematies

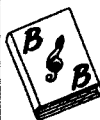
BARNEVELDSE

BEGRAFENISVERENIGING

Voor een eervolle, eenvoudige verzorging van begrafenissen in Barneveld en omstreken.

- geen CREMATIE
- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- opgave van lidmaatschap

J. de Groot b.g.g.: G. de Groot
Barnseweg 87 J.H.D. Vermeulenstraat 5
3771 RN 3774 JW
Barneveld Kootwijkerbroek
Tel.: 0342-490728 Tel.: 0342-441812

BOEKEN EN MUZIEK
VAN DER BOOM
Voorstraat 41 - 3245 BG Sommelsdijk
Tel. (0187) 482614 - Fax (0187) 484520

AVONDMAAL-SERVIEZEN

Uit voorraad of naar tekening.

Schoonhovens Silverhuys B.V.

Postbus 35, 2870 AA Schoonhoven,
Telefoon 0182 - 382614.

HOUTSNIJWERK is ook voor U betaalbaar! J. Ockerse snijdt voor elke beurs en elk formaat; bijv. bijbelteksten voor trouw, belijdenis en jubilea. Ook bijbellessenaars. Laat u vrijblijvend voorlichten. **Kraatsweg 17, 6732 EV Harskamp. Tel. 0318 - 456383.**

Collectebonnen machinaal tellen?

vraag demo en/of referentie

Den Hertog 0314-341381/0548-515415

*Handing & de...
Scherpenzeel*

Boeder Scherpenzeel
Handelsonderneming

AMBTSKLEDING
Kostuums: ~ en 3 delig zwart - grijs - e.a.
Preekjassen ~ Jacquets ~ Pantalons
Streppantalons ~ Overhemden ~
Stropdassen ~ Sokken ~ Overjassen
Hoezen ~ Schoenen

Showroom:
Nieuwstraat 87 3925 EE Scherpenzeel
Telefoon 033 - 2778068 - Fax 033 - 2770561

Op afspraak - service aan huis

BEGRAFENISVERZORGING

C. W. VADER

DAG EN NACHT BEREIKBAAR
VOOR GEHEEL WALCHEREN

Tarweakker 23 - 4341 MD Arnhemuiden

Wij verzorgen geen crematies.

Tel. 0118-602500 - 0118-412760

KLASSIEKE ORGELS

Hoofdealer van Johannes,
Eminent, Ahlborn,
Sweelinck, enz.

Stolk orgels

Tel.: 0180 - 31 56 52

Nieuwkerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 35
Krabbendijke, Oostpolderweg 1
Nederhemert Noord, Kapelstraat 1
Beesd, Veerweg 14
Papendrecht, Overtoom 18

Begrafenisonderneming L. STAM

Planetenlaan 26, 2957 SN Nw.Lekkerland
Tel. 0184 - 685240. - Geen crematies -

Christelijke begrafenisverzorging

De Bruijn

Voor een meer eervolle begrafenisverzorging
in de provincie Utrecht en
de regio's Gouda en Hilversum.

Tel. 0346-281711.

Dag en nacht bereikbaar. (Geen crematies).

verhoog orgels
Wat u met vertrouwen een instrument koopt

Bezoek onze showrooms en maak kennis met de complete collectie orgels van

JOHANNUS

Nijkerk • Nieuwstraat 2
 Apeldoorn • Nieuwstraat 44
 Rijssen • Oranjestraat 6
 Genemuiden • Pr. Julianastraat 12
 Centraal informatienummer: 055 521 99 38

www.verhoogmuziek.nl

De specialist in klassieke orgels

CANADA BEZOEKERS.
 Wij hebben twee bej. woningen te huur in het bej. teh. van de Ger. Gem. te Norwich, Ont.
 Inl. tel. 001-519-863-2574.

Nog ruimte op Texel.
 6-8 pers. Bungalows (met wasm., 3 sl.k.).
 4-6 pers. Caravans (2 sl.k. + douche).
 Nog vrij tot 13 juli en na 24 aug.
Bungalowpark "De Verrassing".
 Oosterend- Texel. Bel voor de folder!
 Tel. 0222-318391.

Orgelmakerij Boogaard

Gravenstraat 4
 7461 TN RIJSSSEN
 Telefoon 0548-512250
 Telefax 0548-521637

Nieuwbouw-Restauratie-Stem- en onderhoudswerk.

Kraamzorg?

RST

Tel. 0342 - 422 324
 Postbus 154, 3770 AD Barneveld

De HeyZon
 familiedagen & zomermarkt
2001

DV dinsdag 10 en woensdag 11 juli

2 gezellige dagen voor jong en oud.
 het hele HeyZon-terrein vol met marktkramen! (nu ook binnen)

en uiteraard... ons gezellig en sfeervol restaurant

Hartelijk Welkom!

De HeyZon
 familie- & conferentieoord

TOEGANG GRATIS

Jufferswegje 31
 4421 JA Kapelle-Biezeling
 tel. (0113) 330 350 / 330 351 fax (0113) 330 352
HARTELIJK WELKOM

SHGO

STICHTING HULPVERLENING IN GEZINNEN

Uitgaande van de Ger. Gem. in Ned.

Voor betaalbare en verantwoorde hulp in gezinnen waar uit de Statenvertaling wordt gelezen en geen TV aanwezig is.

Rijksgediplomeerde KRAAMHULP:
 tel. 033-2774 547 of 0346-264 595.
 Dagelijks bereikbaar, laat u tijdig inschrijven.

GEZINS- BEJAARDEN EN ZIEKENHULP:
 tel. 0166-652 605.
 Inlichtingen iedere werkdag van 8.30-10.30 uur; vrijdags ook van 19.00 - 20.00 uur.

begrafenisverzorging
T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam en omstreken.
 Opbaar mogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeching.
 Geen crematies.
 Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13
 3131 ES Vlaardingen
 Tel. 010-460 05 09
 Fax 010-435 78 12

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ
Horssen bv

DORPSSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
 Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

Statenbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
 Kerkbijbels (alles Statenvertaling)
 Theologische werken - Dagboeken
 Bijbel- en Catechismusverklaringen
 Leesboeken voor jong en oud
 Voordeelaanbiedingen
 Tweedehands en Antiquarisch
 Psalm- en Muziekboeken
 Bladmuziek (noten en klavarskribo)
 CD's en Musicassettes
 Boeken- en CD-bonnen
 Wens- en Gelegenheidskaarten

WAARDEVOLLE BOEKEN VAN DE RAMSHOORN

Florence Montgomery, bewerkt door M.H. Karels-Meeuse

Verkeerd begrepen
 Vader vraagt zich af of Humprey zijn moeder mist. Maar na een ernstig ongeluk raakt hij met hem in gesprek en blijkt dat hij zijn drukke, ondernemende zoon voortdurend verkeerd had begrepen.

22.50

Van R. Hoogerwerf-Holleman

Als het offer stilstaat
 Tijdens de belegering van Jeruzalem in het jaar 70 door de Romeinen, komt een Joodse familie in contact met christenen. Zij wijzen hun een vluchtweg uit de stervende stad. Het offer staat stil, maar het Offer voor hun schuld mogen ze leren kennen.

29.95

Zojuist verschenen

Van Ds. D.J. Budding

GEOPENDE VENSTERS
 Overdenkingen bij het Bijbelboek Daniël. Ds. Budding benadrukt in deze bijbelzelingen over Daniël, dat onze samenleving steeds meer op Babel gaat lijken. In de geloofshouding van Daniël en zijn vrienden wordt zichtbaar hoe het mogelijk is staande te blijven in de verzoeking, ook als we zo goed als alleen staan. Wie dicht bij de Heere leeft en geopende vensters naar Jeruzalem heeft, zal met verlangen in de tekenen van de eindtijd de wederkomst van Christus tegemoet zien.

39.95

Uitgeverij 'de Ramshoorn'
 Putwei 6 - Goes

- We staan met een boekenkraam op de Zendingsdag, D.V. 23 juni te Utrecht en op de HeyZon- en Duikenburgse dagen.
- Tevens verkrijgbaar in de boekhandels.
- www.ramshoorn.nl

BEL & BESTEL : 0113-230 340 tot 22.00 uur 's avonds!